

če se menjice zopet omejijo na trgovske ljudi. Prosim torej, da slavna gospoda sprejme 2 resoluciji: 1) oderuške postavbe se naj zopet uvedejo in 2) vlada naj resno prevdari, ali bi ne kazalo menjiško zmoglost omejiti na osebe, ki so zapisnikom trgovcev vpisane ali registrirane. Zbornica gosposka je vse stavljene nasvete enoglasno sprejela. Dobimo tedaj šeasom zopet postavbe zoper denarne pijavice — oderuhe. Tako tedaj, celih 9 let britke skušnje je bilo treba, na milijone ubogih ljudi je moralo gospodarstveno uničenih biti, preden so liberalci svojo zmoto spoznali, priznali in popravljati začeli. Pač res hudo je, kder ljudje luči svete vere v javnih zadevah več svetiti ne pustijo. Zabredejo v temo samih zmot v največjo škodo sebi, še bolj pa tistim, ki si jih za politične voditelje izvolijo. Sicer pa je res lepo, da sta stara liberalca pl. Hein in pl. Schmerling svoje zmote v tej reči tako pošteno priznala. Kdaj bodo liberalci pa še ostale svoje zmote spoznali in na pokoro misliti začeli? Čas bi že davno bil! Ljudstvo neizmerno trpi in vse cesarstvo!

Cerkvene zadeve.

Paganskih pogrebov si želijo liberalni gospodje v Gradcu. Po smrti nečejo biti pokopani v materi zemlji po dosednji krščanski navadi, ampak želijo po nekdanji paganski šegi sožgani biti. Graški gospodje so pismeno prošnjo vložili za dovoljenje požiganja mrličev pri mestnem zastopu: ta je prošnjo poslal deželnemu zdravniškemu svetovalstvu, ki njo je odobrilo. Sedaj je prošnja že pri ministrih.

Rector magnificus ali načelnik graškega vseučilišča za l. 1877/78 je izvoljen profesor bogoslovja dr. Klinger. Ker je rector magnificus vselej tudi ud deželnega zbora v Gradcu, dobijo prihodnje leto konservativni poslanci eden glas več.

Vkartiranja vojakov je po najnovejši odločbi upravne sodnije na Dunaju duhovni pastir prost le gledé hiše, ne pa drugih poslopij n. pr. konjskih hlevov. V te se ob danih prilikah morejo in smejo vojaški konji postaviti.

Mnogo posestev in kapitalov zgnubile so vsled novih šolskih razmer katoliške srenje, fare ali sploh katoliški verniki. Dokaj učilnic je namreč pozidanih bilo na cerkvenih zemljiščih, pogosto tudi z denarji župnijskih patronov, ker jih je vlada ob enem kot šolske patrone k doneskom primorala. Veliko farnih šol je bilo nameščenih v dotičnih mežnarijah. Precej denarjev, t. j. ustanovnin ali štifting bilo je darovanih le za katoliške, t. j. verske ali konfesijonelne šole. Sedaj pa so zemljišča, poslopja, oziroma mežnarije, prepisana na šolske srenje in denarji so prišli v oblast šolskim zakladom ali fondom, iz katerih se poprek za šolske potrebe izplačuje ter se ne ozira na to, ali so šole katoliške ali lutrovske ali židovske, verske ali brezverske. Toda nekatera cerkvena predstojništva v tej reči

nečejo rok križem držati in se pritožujejo pri sodnijah, kder pogosto pravici do zmage pomorejo. Tako se je zgodilo v Bjelici na Gališkem, kder so katoličani, t. j. mestna fara, imeli ustanovnino za katoliško šolo 20.000 fl. Ta kapital je prišel v roke šolskega fonda; cerkveno predstojništvo se je pa pritožilo pri upravni sodniji, ki je razsodila, da med staro versko in novo brezversko šolo ni nobene pravne zveze — Rechtscontinuität — da se tedaj razločno za katoliške šole osnovane ustanovnine ne smejo šolskim fondom izročiti, ampak za katoliško, t. j. versko šolo porabiti brž ko dotična srenja ali fara sklene versko šolo, n. pr. z šolskimi sestrami, osnovati. Tako postopajo ljudje, katerim je mar za svete pravice katoliške Cerkve!

Rimski romarji. Pretekla dva mesca je prišlo v Rim k sv. Očetu romarjev: francoskih 14.000, holandskih 6000, švicarskih 1000, nemških 1500, belgiških 9000, parskih 700, avstrijskih 3000, angleških 2500, ameriških 2000, italijanskih 7000, iz različnih krajev sveta 6500. Vsih skupaj 45.200, tedaj eno h drugemu vsak dan čez 700. V vinotoku se bo romanje ponovilo in bode jih zopet veliko.

Gospodarske stvari.

Rudeče jagode sploh in mesečne jagode posebej.

M. Rudečih jagod so razne vrste, od katerih ima zopet vsaka svoje posebne sorte. Najnavadnejše so:

A. Divja rudeča jagoda. (*Fragaria vesca*). Ta raste povsodi divje, pa jo tudi po vrtilih sem ter tje pridelujejo. Sad je prijetnega okusa in nekateri jo više obrajajo nego druge jagodine sorte. a) Belosadna jagoda. Ta nima tako močno aromatičnega duha, kakor divja rudeča jagoda in je tudi le bolj poredkoma najti. b) Jagoda brez prijemavnih vejic. Ne zarezja posebnih živic in zato jo radi za obrobke povrtnih gredic zasajajo. Sad je enak onemu divje rudeče jagode. c) Vedno-cveteča rudeča jagoda, tudi mesečna jagoda imenovana. Ta sorta rodi od spomladi do jeseni lepe pa bolj drobičke jagode, ki so, kakor one od divje jagode, lepo aromatičnega duha in včasih še celó po zimi pod snegom najti. Ako se cvetje do mesca junija rastlinam vedno odščipava, postane sad dosti debelejši. Da pa mesečna jagoda od meseca junija noter do oktobra vedno obilno okusnega sadu rodi, se priporoča posebno sledeči način jo obdelovati. Odbere se nekaj najlepših in večih, popolnoma zrelih jagod. Te se potem skrbno v senci posušé in seme se lepo izpere, ki se na suhem mestu v papir zavito do prihodnje spomladi shrani. Konec aprila ali začetek majnika se pod steklovino poseje. Tri tedne pozneje začnejo male rastlinice iz zemlje laziti in začetek ali sred julija se z kepiciami iz zemlje